

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

Szerkesztő és kiadó tulajdonos:

CSOMOR KÁLMÁN.

Az idei bortermés.

Az idei szüretről sokféleképen nyilatkoznak.

Általában azt beszélgetik, hogy az idén nagy termés volt, és így a borárok alá fognak szállani.

Ezen nyilatkozatok csak részben felelnek meg a valóságnak. Értem a homoki szőlők termését.

Elérkezik már az idő, midőn a nagyközönség kezdi a homoki borok és a hegyi borok között a különbséget mérlegelni.

Míg a hegyek partagon heverték s az olasz borok képeztek a nehezebb borokat, addig a homoki bor keresett volt. Most azonban, hogy a hegyi ojtványszőlők részben felujultak és termésük elég nagy, kezdődik a borok mérlegelése.

A régi időkben is voltak homoki borok, de azok nem igen csináltak konkurencziát a hegyi boroknak.

Igaz, hogy az újabb időben több homoki bor terem; igaz, hogy a homoki szőlők jobb művelésben, a borok jobb kezelésben részesülnek és így nagyobb keresletnek örvendhetnek. Az is igaz, hogy a homoki borok a hegyi borok ára befolyást gyakorolnak; de a jobb minőségű borok miúgy kellő árt fognak ezekkel szemben elérni még akkor is, ha a homoki borok termése még több lesz is.

Ez igazolja tehát azt, hogy a költséges ojtványszőlők csakis emelkedett és hegyoldalakon telepítendőek, ahol a minőségben találja meg a gazda a számadását.

Lapos olyan helyen, ahol a homoki szőlővel körülbelül azonos bor terem: ott az ojtvány nem fizeti ki magát.

De beszéljünk az idei borról.

Az idén a hegyi szőlőkben általában két minőségű bor termett.

Akik korán szüreteltek, könnyű asztali bort nyertek; akik azonban nem kapkodtak, bevárták az időt: azoknak olyan boruk termett, aminő 1885. év óta nem volt.

Mi Visonta vidékén mértünk oly mustot, mely 31%-tőli cukorfok volt. — A legtöbb 18—26% cukortartalmú.

A nehéz borok nem képezik a nagy forgalmat. Azokat a gazda, a kereskedő nem egy könnyen adja ki pinczejéből; így tehát a termés egy része ugynevezett nyugvó bor lesz. Ezzel azután kevesedvén a nagy forgalmi mennyiség: mindenesetre az árak emelkedését vonja maga után.

Bármit beszélgessenek a borügynökök a borkereskedők, a mi nézetünk az, hogy az idei hegyi jobb minőségű boroknak meg lesz az illő ára.

Mikor metszünk?

Nagyon fontos kérdés az: mikor czélszerű a szőlőket megmetszeni.

Nem évtizedes, de mondhatni évszázados kérdés ez, mely mellett pró és kontra lehet, de szoktak is érvelni a szőlősgazdák.

Ha valakinek keves szőlője van: akkor ne gondolkozzék sokat, hanem metszzen tavaszon. Mert a metszés leghelyesebb ideje a tavasz.

Sok oknál fogva lehet a tavaszi metszést védelmezni.

Ha télen át az egerek a szőlők rügyeiben kárt tesznek, annak káros hatását a tavaszi metszéssel el lehet kerülni.

Ha télen át esős, sáros idő van és a rügyek lepállanak: a tavaszi metszéssel még mindig lehet termésre metszeni. — Hasonlóképen még a téli fagyok okozta károkat is lehet a tavaszi metszéssel némileg enyhíteni.

Példa reá a múlt tél. Legtöbb vidéken a téli fagyok a szőlőkben, a rügyekben, sőt még a vesszőkben is kárt tettek. Az ügyes szőlész azonban a károkat némileg enyhítette. De ahol ősszel eszközölték a metszést: ez évben szomorúan szüreteltek.

Ezen esetek eléggé igazolják, hogy a metszés rendes ideje a tavasz. Ősszel csak az metsszen, akinek sok szőlője van és fél attól, hogy tavaszon idejében nem kap elég munkást.

Ha kényszerítettünk ősszel metszeni: akkor a következőket tartasuk azem előtt.

Az őszi metszést addig ne eszközöljük, még a tő működése meg nem szűnt.

Némelyek azt a nagy hibát követik el, hogy be sem várva a

tő működésének megszűnését, még a levélzet a tőkén van és már metszenek.

Ezek két nagy hibát követnek el. — Először a levágott vesszőt teszik értéktelenné, másodsor a szőlő rügyeit teszik ki veszélynek.

Ha a szőlőtőt akkor metszük meg, mikor még a levélzet rajta van, amikor az életműködés majdnem teljes: a vessző nem lesz életképes.

A vesszőbe rekedt életnedv ha kiszárad, akkor a vessző össze esik. Az ilyen vessző később megbarnul, megfeketedik és elvesz.

Az európai fajon ez a feketesedés nem latható, de ha elültetik, ő is nyomorog; az ilyen vesszőből soha sem lesz erős fejlődésű életképes tőke.

Egész más elbirálás alá esik az, ha az idejében levágott vessző télen át kiszikkad. Ez ha nedvességet kap, felujúl.

De nem így az idő előtt levágott szőlővessző.

Könnyen értbetű az ha figyelembe vesszük, hogy a levél hullása után a nedvkeringés a vesszőben a természet törvényei szerint átalakul. Egész más az, ha a vessző előkészületlenül a legnagyobb nedvkeringésében vágatik le.

Azért tehát, aki a levágott szőlővesszőt ültetésre akarja értékesíteni, addig ne vágja le, míg a levelek le nem hulltak; s a nedvkeringés meg nem szűnt.

Ezek szerint aki vesszőt vásárol az sem örüljön annak, hogy kora ősszel szállítják a szőlővesszőt részére.

A szőlőtőnek, illetőleg a jövő évi termésnek is hátrányára lehet, ha a tőkét korán akkor metszik meg, amikor még a levélzet rajta és bő nedvkeringésben van.

Nagyon érthető, hogy a rendes működésből egyszerre való visszaesés a tőke hátrányára lehet.

Minden rendszertelen dolog, állatnak növénynek egyenlően hátrányára van.

Már pedig az időelőtti teljes visszacsonkítás rendszertelen dolog, amennyiben a nedvkeringés gutaütésszerűen egyszerre megakad. S nem lehet azután csádálkozni, ha egyik-másik tőke ennek a helytelen eljárásnak lesz az áldozata.

De káros hatású a korai metszés még más okból is.

Ha kora ősszel metszük meg a szőlőt, és reá még szép meleg, ugynevezett vénasszonyok nyara következik, a visszametszett tőkén maradt rügyek fejlődésnek indulnak.

A fejlődés következménye az, hogy a rügyek nagyobbodnak. Nagyobbodás folytán a rügyek héjai vékonyodnak, és a téli fagyot esetleg a sáros telet kevésbé bírják kitartani.

Összegezve az egészet: a szőlőt tavasszal kell metszeni. Ha pedig már mindenáron ősszel akarjuk metszeni, akkor ne metszük előbb tőkénket, míg azok levelei le nem hulltak, s így a nedvkeringés el nem csendesült s a tő szunnyadása be nem áll ott.

A döntésről.

A jól és szabályosan eldöntött szőlőnél jobb és erősebb szőlőt kívánni és gondolni sem lehet.

Egy 2000 □-öl területe jól döntött szőlőmben, mely valódi fajtisza nemes kadarkából áll: a jelen évben és 69 métermázsa 20% cukortartalma mustot illetve szőlőt nyertem.

Egyszázharmincz kilot számítván egy hektoliter borra, 53 hektoliter bort szürtem, melynek hektoliterjeért már eddig 28 koronát ígértek; s csak a mostani art számítva 1484 korona bruttó jövedelmett adott. S mivel a szőlőmunkáztatás 184 koronába került, 2000 □-öl nemes kadarka ojtvánnyal telepített szőlő 1300 koronát meghaladó jövedelmet adott.

Hát kérdelem: van-e a gazdaságban valamilyen műveleti ágazat, mely hasonló jövedelmet produkálna? . . .

Csakhogy ilyen nagy jövedelmet a kedvező időjárás mellett csak olyan szőlő adhat, amelyik öntudatosan van telepítve és kezelve.

A döntött szőlő ha ez jól készíttetik el páratlan. Páratlan azért, mivel igen erős fejlődésű, páratlan azért, mivel egyenletes fejlődésű, mert üres helyek benne nem igen találhatók.

A jó döntésnek első alapja az alkalmas talaj. Azon talaj, amelyik nem meszes, amelyben fehéres-szürkés agyag nincsen, amelyik nem vadvizes, de vörös-barna színű vasas eléggé kötött talaj és jól meg van fordítva: az alkalmas talaj.

A második alapja a jó alany. Jó alany az ilyen talajba csak egy van és ez a ripária portális.

A nevezett talajba ültetett ripária-portális fejlődés oly dus, hogy a második évben minden gondolkozás nélkül zölden be lehet nemesíteni.

Ha azután a megeredt beérett zöldojtványt szabatosan eldöntjük, a reá következő évben már szép egyenletes dus fejlődésű tőkét és elég szép termést nyerünk.

A negyedik évben önti a bort, ha a zöldojtásnál a szőlőfajt jól megválasztottuk.

Akár meddig okoskodom, akár hogy tanulmányozom, mindig csak arra jutok vissza, hogy a délnek fekvő emelkedett helyen az egyetlen beváló és nagy jövedelmet adó szőlőfaj a nemes kadarka. A valódi *nemes kadarka*.

De hát én most nem a leghasznosabb szőlőfajról, de a döntésről akarok szólni; azt akarom én elmondani, hogy miként kell szabatosan a zöldojtványt eldönteni.

Mielőtt a döntés mikéntjét sorolnám el, azt kell megemlítenem, hogy sok döntött szőlő nincs rendesen kvadrátba eldöntve, a tőkék egyenletlenül lesznek eldöntve.

Ezen az általános hibán felette könnyen lehet segíteni úgy és akként, hogy a döntés csekély fáradság mellett is oly szépen legyen eszközölve, mintha azt ültették volna. Az ültetésnél a vesszőt sárga homokkal kell ültetni, s a sárga homok a döntés alkalmával megmutatja a helyet, ahová a döntött vesszőt helyezni kell.

Ha a talaj eléggé nedves, akkor nagy gondal lehet a döntést ősz-

szel is eszközölni. De ha száraz, akkor felette szaporátlan, s ily esetben legokosabb a döntést tavaszra meghagyni. Ekkor azután a télen átázott talajban a döntés félerővel kevesebb munkába kerül és annyiban jobb, hogy a döntött vessző csakhamar gyökeret ver, s így a tőke a talajhoz köttetvén, a tőke fejezete nem csuszik fel magosra; a fagy nem szivja fel.

Ily esetben a zöldajtványokat egész egyszerűen a tőkéken kell hagyni, és lehuzni azután befedni.

Sehol jobban és biztosabban nem telet ki az ojtvány a tőkén, az anyján.

Akár ősszel, akár tavasszal eszközöljük a döntést, azt nem kapával, de ásóval kell eszközölni.

Jó nagy lyukat kell az ásóval ásni és mélyet, amelybe azután az ojtványt mélyen eldöntjük.

Ha a szőlő talaja előző évben meglett trágyázva, egyszerűen a föld felszínéről hozzunk földet a gödörbe, a lehajlitott eldöntött vesszőre. Ha pedig sovány a talaj: akkor a vesszőre előbb jócskán hozzunk földet és azután a tetejébe érett trágyát adunk.

Az ilyen döntés azután jól metszve és kezelve nagy jövedelmet ad.

Apróságok.

Szőlők fedéséről. A szőlők fedésének szükségességét az utóbbi tél fényesen igazolja. — Aki a múlt évben a szőlőjét nem fedte be jól: szomorúan tapasztalta a tavasszal a rügyek elfagyását.

A fedést a régi jó öregek is eszközölték két okból: hogy a föld megforgattassék, és hogy a rügyek a tél fagya ellen védve legyenek.

Most is azon okok készítetnek a fedésre. Sőt most, mióta a tőkék leginkább csapra és esercsapra metszettek, a hideg ellen még inkább indokolt a fedés.

A fedés minden esetre elég mélyen eszközölnöd, de az elég mély és a túl mély fedés között a helyes irányt a gazda állapítsa meg. Mert még egyrészt a túlmély fedés folytán a föld színéhez közel eső amerikai alanyvessző gyökereit a mély fedés megszakgatja és a fagynak teszi, a sekély fedés a tőkét nem takarja és a földet sem forgatja meg.

A közepes fedéssel az idősebb csapos tőkét alig lehet úgy takarni, hogy a rügyek a szabadban ne legyenek, azért leghelyesebb a már megtörtént rendes fedés után a szőlőt körüljárni és a magasabb tőkét földhancsikkal hányni körül.

* * *

Szőlők egyenlősítése. Ha a szőlőnkben oly fajok vannak, melyektől szabadulni akarunk, azaz egy fajra akarjuk átfordítani, azt az ojtványoknál akként eszközöljük, hogy most ősszel a levélhulás előtt míg a fajok jól felismerhetők, a tőkéken a vesszőket vissza vágjuk, azután tavasszal annak idejében ékkel benemesítjük.

Ha pedig szénkénnel fentartott európai szőlővel van dolgunk,

És határozottan kijelentem, hogy aki minden körülmények között a mellett kardoskodik : az a szőlőszetet csak az íróasztal mellől ösmeri ; annak gyakorlati tapasztalatai nincsenek.

Az utóbbi 15 éve megfigyelésem arra tanított meg, hogy a szőlőfürtök a bogyók ha reájuk alkalmas időjárás van 1·20—1·50 cm. sor és tőke távolságnál szűkebb területen is beérnek. Hogy a légáram sem kívánja ezen távolságot ; de a tőke fej művelés mellett a szőlőtőke sem.

A régi időkben is termettek aszú és egyéb finomabb borok akkor, mikor a tőke sokkal és jelentékenyebben voltak összébb ültetve, mint most divatoznak vele.

Régebben is voltak nagy termések, volt esett reá, hogy jó termés esetén 1200 □-öl területről 30—35 hektoliter bort szürtek.

Legfényesebben igazolja állításom a következő összevetés.

K. S. szőlész 2000 □-öl területű európai 5 éves kadarka szőlőjét október hó 3-án szüretelve, termett ez évben 90 mm. 17 százalék cukortartalmu bora. — Nekem ugyanesak 2000 □-öl területű 5 éves kadarka ojtvány szőlőmben szintén október hó 2-án és következő napon szüretelve, termett 69 mm. szőlőm, 18 százalék cukortartalommal.

Az én szőlőmben a tőkék és sorok 1·20 cméterre vannak. K. S. ur szőlőjében a tőkék 60 cm. sorok 90 cméterre vannak.

Az én ojtvány szőlőmben most nagy termés volt; az övében is. És így neki hasonló területen hasonlóan kadarka szőlőben termett 31 métermázsával több szőlője.

Nohát kedves szakértő urak ! Nekem nem luxszus, de jövedelem kell ; s ha nekem egyenlő nagy termés mellett a sűrűbben ültetett tőkén nagyobb termésem van : én jövőre nem ragaszkodom 1·20—1·50 cm. tőke és sor távolsághoz.

De hát nincs is annak értelme és szüksége. Értelme csak akkor volna, ha a szőlőtőkéket magasabban lehetne és szabad volna úgy metszeni, hogy az üres tér a nagyobb metszéssel kárpótolva legyen.

Ha valaki a szőlőjét lugosra, szál veszőre, comb vagy karika művelésre akarja kezelni : annak van értelme, hogy az 1·20—1·50 cméteres távolságot tartsa meg. — De csapos művelésnél valóságos kárt okozó eljárás.

A tőke fej csapos művelésénél a szabály előírja hogy kell metszeni ; ezen metszési eljárással nem lehet a rendszeresnél nagyobb termést elérni ; — ha csak a tőkét ideje korán tönkre tenni nem akarjuk. Nem lehet a termés hozamban azt a különbözetet elérni : mennyit a tőkevesebbetben szenvedünk.

Tőke fej csapos csercesapos művelésnél hegyoldalban különösen ha a talaj száraz köves, teljesen elégséges 80 cm. tőke és 90—100 cm. sor távolság.

Ha a talaj elég dús 1 méter sor, és 1 méter tőke távolságnál ne ültessünk távolabb.

Ha azonban lugos, karikás, vagy szálvesszős művelést akarunk elérni : akkor lehet kissé tágassabb a sor és tőke távolság ; — de egyéb esetben irodai okoskodás az 1 méter tőke, 1 méter sor távolságnál szélesebbet ajánlani.

Ilyen távolság mellett a szőlő rendelkezik elég területtel és boggyok beérése is bekövetkezik.

Pláne a kopaszfej művelés mellett sovány talajban nevetséges a rendesnél ritkább ültetés.

Azért tehát egész bátran kijelentjük, hogy helytelenítjük azon eljárást, miszerint kopaszfej, csapos és csercsapos művelésnél a tőkétet legtávolabb 1 méter sor és 1 méter tőke távolságnál ültetni nem gazdaságos.

A tőkék távol leendő ültetése kezdetét onnét vette, hogy a gazdák a fogatos művelést szándékoztak igénybe venni.

De ez a terv csütörtököt mondott; kell tehát, hogy a helyes méretben felüli távolság is helytelennek nyilvánítsék.

János gazda.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Az ideai szőlőmustom kevés cukrot tartalmazott lehetne-e ahhoz még most, mikor a hordóban van szürve cukrot adni? Ha igen, mennyit kellene egy hektoliterhez adni. *B. F.*

Felelet. Cukrot a musthoz addig lehet csak adni, még ki nem forrott. Ha egyszer már a mustban levő cukor rész szeszszé fejlődött: az többé nem must, de bor. — Ekkor már nem célszerű a borhoz cukrot adni. Mert az többé forradásba nem hozza a mustot, s így nem is változik át szeszszé. — Ha gyenge borát erősebbé akarja tenni: ahhoz finomított szeszt adjon. És pedig lehetőleg addig, míg a fiatal bor az utóerjedésen át nem esett.

* * *

Kérdés. Mult évben zöldajtást vettem, de becsapódtam vele, mivel az nem tisztán kadarka, de más egyéb fajjal is keverve van. Mit tegyek most? Köteles-e az eladó vissza venni? avagy lehetne-e azt újra átajtani? *F. I.*

Felelet. Ha kikötés mellett adatott el: azt visszavenni, illetőleg önt az eladó kárpótolni köteles.

Ha azonban akarja, segíthet rajta; vágja el az ojtás helyén, azután vagy ékre benemesítheti, vagy a nyár folyamán az elétörött hajtásokat zölden beoajthatja

* * *

Kérdés. Othelló szőlőt ültettem ezelőtt 5 évvel, és már kezd visszaesni. Tanácsos volna-e azt szénkénegeztetni? A talaj sárga és fehér agyagos szürke keverék. *D. Sz. I.-né.*

Felelet. Számtalanszor hangoztattuk, hogy ahol a ripária meg nem él, ott az othelló sem diszlik. Az ön által említett talaj meszes tartalmu: ott az othellót szénkéneggel sem lesz képes fentartani, mert elcsenevészedik, nem a filoxerától, de a talaj neki nem alkalmas.

Be van bizonyítva, hogy az othelló a neki alkalmas talajban igen jól ellenáll. Nálunk 17 éves othelló van és diszlik; és az idén is nagy termést adott.

Künn szőlőben.

Most, hogy a szüretet bevégeztük, a gazdának igen sok dolga akad a szőlőben.

Legelső dolga legyen a gazdának az, hogy a szőlőjét nézze körül; ha abba vissza esett csenevész tőkét talál azokat, vegye lehetőleg vizsgálat alá.

Vizsgálja meg, vagyon a visszaesés oka az alanyban avagy a nemes részben keresendő-e?

Legtöbb visszaesés az ojtás hiánya összeforradásából vagy onnét származik, hogy az ojtás alatt közvetlenül a tőke nyaka fenédsedésnek indult; — avagy az alany beteg,

Ha az alany beteg: akkor a visszaesett tőkét egészen ki kell vágni, s a helyére még az őszi gyökeres ripária-portális vesszőt ültetni kell.

Az így ültetett gyökeres ripária a harmadik évben a annyira fejlődik, hogy az egész bátran belehetet zöldojtással nemesíteni, eldönteni. S így a beteg terméketlen tőke termő tőkével van pótolva.

Ha pedig a baj a tőke nyakán alul vagy a forradásban van: akkor egyszerűen a nyakán alul el kell vágni, amely jövőre kihajt, mely azután akár fásan, akár zölden be nemesíthető.

Nagy gondot kell fordítani a gazdának a beteg csenevész tőkék pótlására, mert az ojtvány szőlőkben ez sűrűbben fordul elő, mint a régi szőlőben. S ha nem pótojuk; hiánycs hézagos szőlők lesznek. Már pedig a munkáltatási kiadásokat a hézagos szőlők éppen úgy megkívánják, mint a rendes tőkék, de a termésük felettébb kevesebb; nagyon természetesen velök együtt a jövedelem is apad.

Mielőtt a fedést eszközölnék, a betelepített szőlőben levő hiányokat ha e célra a nyár folyamán zöldojtást készítettünk, kell pótolni.

Itt nagyon óvatosnak kell lenni. Ha csak egy szál zöldojtványt készítve: azt egész bátran el lehet dönteni akkor is, ha meg a levelek a vesszőn vannak. De ha több zöldojtvány van rajta: akkor egy pár nappal előbb a feles és levágandó ojtványoknál a leveleket el kell távolítani, hogy a nedvkeringés a levágás előtt szüneteljen.

Ezután következik a szőlők fedése.

A fedést is idejében kell eszközölni. Mert ha ezzel elkésünk, úgy leszünk, mint a múlt télen, hogy a rügyek elfagynak.

Ha a fedéssel addig késedelmeskedünk, míg a föld elfagy: akkor fedni már nem, vagy csak nagyon hiányosan lehet.

Azért tehát nem muszáj megvárni azt, hogy a szőlő levelei lehullanak; október végén a fedést meg kell kezdeni.

Sokan azért késedelmeskednek a fedéssel, mivel a szőlő leveleinek lehullását várják, és az mint javító anyagot a fedés alá akarják takarni.

Nagyon igazuk van abba, hogy a szőlőlevelek jó tápanyagot tartalmaznak; és jó dolog ha azt betakarhatjuk. De hát ha a takarás után hull le a levél: akkor is a szőlőben marad. — Ezért bizony nem érdemes a szőlőfedésnél elkésni.

Fedés után első dolog egyen a vermek kitisztítása. Ha az megvan, akkor meglehet kezdeni a trágya hordást a szőlőben.

Nagyon észszszerűen kell a gazdának eljárni a döntést illetőleg, különösen akkor, ha rendes termő szőlők között vannak a zöld vagy fás-ajtványok, melyekkel a hiányok szándékoztatnak pótoltatni

A döntésről mai számunkban önálló cikkben foglalkozunk.

Ha a fedés bevégeztetett és a levélzet tőkéről lehullt; a szükséges nemes vesszőket meglehet szedni; de előbb nem tanácsos.

Ha meg az idő kedvező, lehet a gyökeres szőlővesszőket elültetni. Sima vesszőt ültetni ősszel nem tanácsos.

Szőlővessző eladás.

Gjtványok.

Fajtiszta portális-alanyon.

Zöldajtvány: nemes kadarka, mézesfehér, ezerjő, rizling ezre 120 kor.

Vegyes borfajok ezre — — — — — 100 »

Gyökeres: kövidinka, olaszrizling, kadarka ezre — — 240 »

Fajtiszta Ripária-portális

Sima I-ső osztály ezre — — — — — 20 kor.

» II. osztály ezre — — — — — 14 »

Gyökeres 2 éves — — — — — 40 »

» 1 éves — — — — — 32 »

Fajtiszta Rupestris Montikula.

Sima 1-ső osztály ezre — — — — — 16 kor.

Gyökeres ezre — — — — — 30 »

Othelló.

Sima ezre — — — — — 12 kor.

Gyökeres ezre — — — — — 24 »

Európai szőlővesszők.

Kadarka, burgundi, opportó, szent-lőrincz mézes-fehér, mustos-fehér, olasz-rizling, kövidinka és egyéb borfajok ezre — — — — — 8 kor.

Gyökeres — — — — — 20—22 kor.

Eladó sima vesszők ezek.

Muskat Alexander. Ennek a tulajdonsága az hogy, a husa kemény. Eléggé illatos, zöldes sárg színű. Igen jó faj, szállításra igen alkalmas. Érik szeptember hó végén. 10 drb. ára —.60

- Muskát Biffer.* Nem kemény husú. Finom zamatu, igen bő termő. Nagy bogyókkal s apróbb fürttel szeptember hó közepén érik. — 10 drb. ára . . . . . —.80
- Muskát Boowod.* Hasonlít a muskát alexanderhez. Fellette nagy termést ad. Husos, tehát szállításra alkalmas. Kiváló finom izü. Érik szeptember végén. — 10 drb. ára . . . . . --.80
- Muskát Bl queen Viktória.* Igen korán, már augusztus hó végén érik. Rendkívül nagy fürtü. Ha megérik a bogyók rozsdás sárgásak lesznek. Szállításra alkalmas. — 10 drb. ára . . . . . —.80
- Muskát Citronelle.* Igen zamatos. Sárga nagy bogyóju. Érik szeptember hó elején. Szállitható. — 10 drb. ára . . . . . —.80
- Muskát Croquant.* Egyike a legédesebb szőlőknek, szine zöldes-sárga. Érik szeptember hó elején szállitható. 10 drb. ára . . . . . —.50
- Muskát Damaskusi.* Ennek a tulajdonsága az, hogy az ojtványon rendkívül buján él, diszlik és tartós. Fürtje nagy, bogyója igen nagy, zöldes-fehér. Kiválóan kellemes. Későn érik, Szállitható. 10 drb. ára . . . . . — 60
- Muskát de Nantes.* A passatutihoz hasonlít. Igen korán érik. Szállitható. Ropogós sárga szemü. — 10 drb. ára . . . . . —.60
- Muskát Hercegovina.* Korán érő nagy fürtü, közep nagybogyóju, zamatos, szállitható. — 10 drb. ára . . . . . —.50
- Muskát Génuai.* Fürtje igen nagy, sárgás bogyóju. Igen finom muskatály izü. A virágzásban néha rug, más későn érő fajjal kell keverve ültetni azért, mivel ez is későn érik. Szállitható. — 10 drb. ára . . . . . —.80
- Muskát dr. Hógg Róbert.* Kiválóan bő termő, majdnem megszakadásig terem. Nagy fürtü, fehér-zöldes bogyóju. Finom muskatály izü, vastag héju, későn érő. Szállitható. 10 — drb. ára . . . . . —.80
- Muskát Frontignan rouge.* Bogyója nagy piros, gömbölyü. Későn érik, szállitho. — 10 drb. ára . . . . . —.60
- Muskát frontignan blanc.* Fehér bogyóju, mint az előbbi szeptember végén érik. Szállitható. — 10 drb. ára . . . . . —.60
- Muskát Otonel* Kiválóan érdekes. Korán érő muskolat szőro. Közepes fürtöket, de sokat terem. Fő az, hogy nem rohad. Szállitható. — 10 drb. ára . . . . . — 50
- Muskát passantuti.* Nagy fehér bogyóju, kellemes muskolat izü, korán érő. Szállitható. — 10 drb. ára . . . . . —.50
- Muskát Royal.* Fekete nagy bogyóju, ritkás fürtü. Korán érő. Szállitható. — 10 drb. ára . . . . . —.80
- Muskát Szt. Alban.* Az előbbihez hasonló, csakhogy nagyobb, közep érő muskatál izü. Szállitható. — 10 drb. ára . . . . . —.80
- Muskát Tokaj'd Jardens.* Nagy Világos, piros bogyóju, igen bő termő; közep érő. Szállitható. -- 10 drb. ára . . . . . —.80
- Muskát Vanilia vagy Rozsdás muskolat.* Ennek kiváló nemes és jó tulajdonait a borszőlők között is felsoroltam. Szállitható. — 10 drb. ára . . . . . —.50

<i>Chasseles angevina.</i> Korán érő nagy fürtü. Sárga nagy átlátszó bogyója, bőtermő. Szállítható. — 10 drb. ára	—50
<i>Chas de Angeres.</i> Sárga-zöldes bogyóju, bőtermő, közép érő kellemes izü. Szállítható. — 10 drb. ára	— 50
<i>Chas Blanc.</i> Ez a közönséges korán érő, bőven termő ismert faj. Szállítható. — 10 drb. ára	—30
<i>Chas Fonteneble d'or.</i> Igen nagy fejü. Sárgás husos szemü. Korán érő. Szállítható. — 10 drb. ára	—60
<i>Chas de Judee.</i> Nagy fürtü. Zöldes-sárga szemü bőtermő szeptember végével érik. Szállítható — 10 drb. ára	—80
<i>Chas Imperial blanc</i> Fehér, nagy bogyóju, igen nagy fürtü Korán érő Szállítható. — 10 drb. ára	1.—
<i>Chas Jeruzsalem.</i> Nagy fekete bogyóju, korán érő. Kiválóan finom. Szállítható. — 10 drb. ára	—60
<i>Chas Németpiros.</i> Gyönyörű piros bogyójá, bőtermő. Szállítható. 10 drb. ára	—60
<i>Chas Mathias.</i> Korán érő nagy fürtü, bogyójai fehérek, barna folttal. — Szállítható 10 drb. ára	—90
<i>Chas Napoleon.</i> Ritka nagy fürtü, óriási nagy arany-sárga bogyóju. Kellemes izü asztali disz. Az a hibája van, hogy néha rug, azért későn érő fajok közé kell ültetni s akkor pompásan terem. Későn érő. Valódi kincs. Szállítható. — 10 drb. ára	—80
<i>Chas Piros-Napoleon.</i> Bogyója felette nagy és gyönyörű rózsapiros, s hamvasságánál fogva meglepő szőlő. Kissé savanykás. Hanem disznek felülmulthatatlan. Későn érik. — Szállítható 10 drb. ára	—80
<i>Chas Guen Viktoria.</i> Nagy fürtü sárga rozsdás nagy bogyóju. Szeptemberben érik. Szállítható. — 10 drb. ára	—80
<i>Chas Teneriffe,</i> Sárga nagy fürtü, nagy bogyóju, közép érő. — Szállítható 10 drb. ára	—60
<i>Chas rouge.</i> Gyönyörű világos piros színü, nagy termő. Kiválóan alkalmas a szállításra. — 10 drb. ára	—20
<i>Chas rouge royal.</i> Sötétpiros színü, gyönyörű szőlő Felette nagy termő. Augusztusban érik. Szállítható. 10 drb.	—24
<i>Chas. Szl. Fiakre.</i> Igen nagy fürtü, sárga levesszemü rendkívüli bőtermő. — Szállítható. 10 drb.	—70
<i>Chas. Tokaj angevina.</i> Gyönyörű halványpiros, felette dúsan termelő kellemes izü szőlő. Szállításra pompás 10 drb.	—60
<i>Chas. Zsidóorszagi</i> Cseresnye-piros bogyéju, bőtermő. Kiváló finom csemege. Középerő. Szállítható. 10 drb.	—80
<i>Chas. Almeria.</i> Nagy fürtü. fehér bogyóju, bőtermő. Középerő. Szállítható. 10 drb.	—80
<i>Albilló.</i> Rendkívüli szép télre eltenni való szőlő. Fehér bogyóju. Nagy fürtü. — Szállítható. 10 drb.	2.—
<i>Bnzellot óriás.</i> Óriási nagy fürtü és bogyóju. — Szállítható. 10 drb.	2.—
<i>Gharmondroqe.</i> Sötét-piros színü. Nagy fürtü	

nagy bogyóju. Kiválóan finom izü, felette bőtermő. Legjobb csemege szőlők egyike. Középérü. — Szállitható. 10 drb.	2.—
<i>Csodaszőlő.</i> Az összes szőlők között a legnagyobb fürtü. Vannak 1½ kiló súlyuak is. Sokszor oly nagy termést hoz, hogy meg kell ritkitani. Sohasem rug. Borszőlőnek felette kifizeti magát. De csemege szőlőnek is használható. — Szállitható. 10 drb.	4.—
<i>Chornichon Blanc</i> Nagy fürtü, nagy husos. Sárga bogyóju, elsőrangú csemege, egészen korán érő. — Szállitható. 10 drb.	1.20
<i>Chornichon a grappes collosales.</i> Igen nagy uborka alakú, sárga szemü husos, pompás izü, elsőrangú csemege. — Szállitható. 10 drb.	1.80
<i>Duchesse of Buckleuck.</i> Zöldes-sárga, nagyszemü, muskotál izü, boltermő. Kiváló faj. Szállitható. — 10 drb. ára	1.80
<i>Ezredéves Magyarország.</i> Ez a mai szőlészetben az lehirhedt legértékesebb szőlő. Mint kiválóan szép, finom csemege faj Szállitható. 10 drb. ára	2.—
<i>Fürj tojás.</i> Roppant nagy fürtü, nagy bogyóju, fehér szemü szőlő Középérü. Igen értékes, csak hogy más hasonló időben érő fajjal kell keverve ültetni, különben magában néha rug. Szállitható. — 10 drb. ára	— .80
<i>Kecskecsecs.</i> Van kétféle, piros és fehér. Későn érő téli szőlő. Szállitható. 10 drb. ára	— .40
<i>Kossuth Lajos.</i> Nagy fürtü, nagy sárga bogyóju. Felette korán érő. Szállitható — 10 drb. ára	1.20
<i>Malakoff usum.</i> Igen nagy hosszúságú, ritkás fürtü. Piros gyönyörű szőlő télen át eltartható Szállitható. — 10 drb. ára	1— .20
<i>Madleine angeviná.</i> A legkorábban érő szőlők egyike Fehér nagy bogyóju. Az a nagy baj, hogy sokszor rug, azért ezt is más hasonló időben érő fajok közé kell ültetni. — Szállitható. 10 drb. ára	— .20
<i>Niája.</i> Egy igen becses nagy bogyóju szőlő. Szállitható. — 10 drb. ára	1.—
<i>Perl imperiál.</i> Felette nagy bogyóju, fehér szemü, finom izü, Szállitható. — 10 drb. ára	— .80
<i>Prekocié de malinque.</i> Felette korán érő, fehér bogyóju, kellemes izü csemege szőlő. Szállitható. — 10 drb.	— .50
<i>Spanyol vörös.</i> Gyönyörű piros bogyóju, nagy fürtü, nagy termésü, korán érő. Szállitható. 10 drb. ára	— .50
<i>Reise de Calabre.</i> Mint a neve is mutatja, rendkívül nagy fürtü, nagy bogyóju, fehér édes szemü, igen szép szőlő. Érik korán. Szállitható — 10 drb. ára	— .60

A megrendelések alkalmával az érték egynegyedét előlegül kérjük; és tisztán olvasható nevet, lakást és **vasúti leadó állomást.** — Nagyobb megrendelésnél árleengedés történik.

A vesszők jól csomagoltatnak; a csomagolásért mérsékelt díj számíttatik.

Csomor Kálmán
szőlő nagybirtokos.

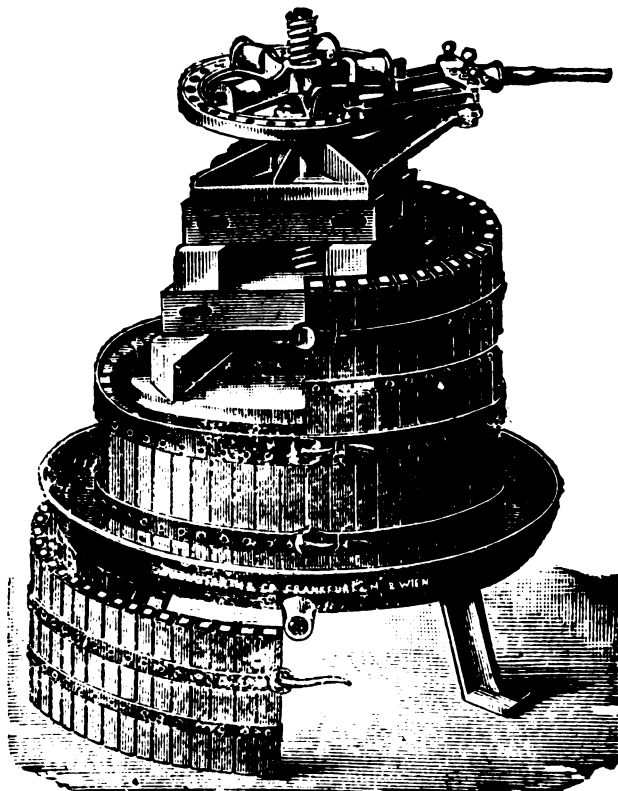
Nyilttér.

E rovat alatt közlöttékért nem felelős a Szerk.

Mayfurth Ph. és Ta.

„HERCULES”

elnevezésü

**eredeti gyümölcs- és szőlő-
sajtóinak leírása.**

Ezen legújabb szerkezetű sajtók, melyek az eddig létezők között a legjobbak, annak köszönik a már legelső megjelenésük alkalmával elért fényes eredményt, hogy minden egyes alkotó részük mesteri tökélyt mutat, mert egyik úgy illik a másikba, hogy az egész mű kifogástalanul működik.

Ezt a szakember már első pillanatra látja, de a laikus is tisztában van vele, mihamarabb az egyes alkotó részek működését és együ-

látja; hatását figyelemmel kíséri

I. A nyomómű által létesített összesajtolás folytonos, akár előre, hátra mozog is a hajtó emeltyű, míg más rendszerű nyomóműveknél

Az «Hercules» elnevezésű folytonosan működő kettős emeltyű rendszerű nyomószerkezet. Ez más szerkezetekkel szemben a következő előnyöket tünteti fel:

összesajtolás csak a hajtó emeltyűnek előremozgatásánál történik, visszamozgatásnál pedig a nyomómű megáll. Ennek az a következménye, hogy a mi »Herkules« nyomóművünk kétszer akkora sebességgel dolgozik, mint az eddigi nyomószerkezetek, a sajtolás folyamata tehát, szemben más nyomóművekkel, csak félannyi időt vesz igénybe.

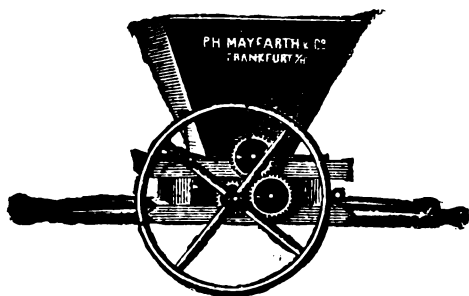
Ugyanez áll a munka bevégeztével a sajtófelesavarásáról is.

II. A munkásnak nem kell az emeltyűrúddal a sajtót körüljárnia, hanem folyvást egy és ugyanazon helyről végezheti a munkát.

III. A nyomómű lehetővé teszi, hogy az emeltyűszerkezet két különböző, gyorsasággal és két különböző erőnyilvánítással működhessen.

Ebben és az áttételi viszonyoknak kitűnő megválasztásában rejlik ama kezeség, hogy új szerkezetű sajtóinkkal tényleg a legnagyobb eredményt lehet elérni és ezek ellenére kezeléséhez csak egy személy kívántatik:

A sajtoló kosár. A sajtoló kosár egyenlő közökben egymás mellé illesztett tölgyfa-dongákból áll, melyek a nedvnek lehetőleg nagy lefoszó felületet nyújtanak. Nagysága szerint két, három vagy négy kovác olt vasu abroncs fogja össze és vagy osztatlanul vagy vízszintesen és függőlegesen két — négy részre oszthatóan szállítjuk úgy, hogy a mellékelt reteszek segítségével a kosarat egy kézfogással szétszedhetjük vagy összeállíthatjuk.

„Durch“ elnevezésű szőlő és bogyózuzója (szőlő örlő).

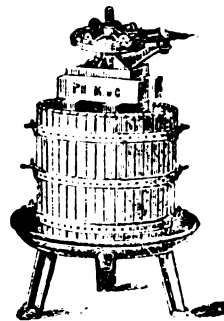
Tudvalevőleg a szőlő és egyéb bogyó-félék kisajtolása sokkal korszerűbb és eredményteljesebb, ha előbb szétzuzatnak, mivel csupán ezáltal jut a szőlő és bogyó-

neműek szívós hártájának nedvtartalma és zamatja a borba.

Ennek legjobb bizonyítéka az, hogy éppen a legfinomabb borvidéken a „Durch“ szőlő- és bogyózuzó van leginkább alkalmazásban. Áll pedig ezen szőlőzuzó egy keményfa-állványból kupalaku tölesérrel és saroglyával, mivel használatnál kádra kell helyezni. Ezután a szőlő vagy bogyó felöntetik és a tölesérben forgó henger által két egymással szemközt forgó, egymáshoz közelebbre vagy távolabbra állítható, ferdén rovátkolt 320 mm. szélességű és 115 mm. átmérőjű hengerre vezetetik, s ezen, s ezek által összezuzva a kádba jut. A gép hajtását egy lendkerék és az ábrán látható 3 fogaskerék végzi.

Gyümölcs- és szőlőbor készítési gépek.

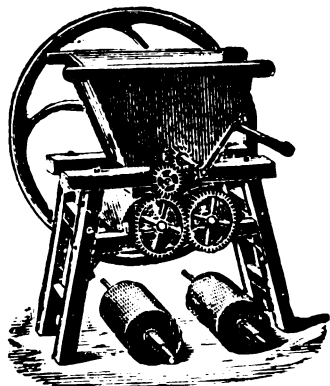
Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomerő szabályzóval.

A munkaképesség 25% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zúzó és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt
szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs vágó és hámozó gépek, legujabb szerkezetű szabad. önműködő »Syphonia« gyümölcs és szőlővessző permetezők gyártatnak is szállítatnak jóállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

B E C S, II. Táberstrasse 71.

●● Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel. ●●

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontárusítók felvétetnek.

Nyom. Sima Dávid könyvnyomdájában Gyöngyösön.